

Torna l'enfrontament Madrid-Balears

El Govern balear presidit per Jaume Matas, que esperava un executiu de Mariano Rajoy que li financés els grans projectes, sobretot les autopistes i carreteres, té davant seu una realitat dramàtica: l'enfrontament amb el PSOE és un fet.

Trenta-sis hores. Aquest és el temps que va transcórrer entre la nit del diumenge 14 de març i el matí del dimarts 16. El lapse que es va torbar a aparèixer el primer conflicte "institucional" greu entre el *non nat* Govern Zapatero i l'actual executiu balear de Jaume Matas. El motiu: el finançament de les carreteres i autopistes previstes a Mallorca. Una mostra feaent del que es pot esperar viure durant els pròxims anys en el panorama polític balear en relació amb les inversions de l'estat a les Illes. A la vegada prova també que s'ha esvaït el món de relacions personals, socials, amicals, polítiques i mediàtiques que formaven la "cort" conservadora de Madrid a Balears, la qual Jaume Matas servava amb extremada delectació perquè era el seu gran valor per aconseguir el que volgués de Madrid.

La "cort" conservadora. El Govern balear ha dissenyat un ambiciós pla d'inversions en infraestructures viàries que ha provocat la contestació social. De les unes i de l'altra ja se n'han donat prou detalls en aquest setmanari, per tant no cal insistir-hi. Matas ha aconseguir fer passes concretes. Si el lector ho recorda, fa uns mesos publicàvem aquí un reportatge sobre l'imperi de Florentino Pérez i les bones relacions personals entre el constructor president del Reial Madrid i el president del Govern balear. S'aventurava que, si més no, l'ambient de cordialitat entre els dos personatges feia creïble un futur escenari en el qual –sense pressuposar res es-

trany– la implicació balear de l'empresa de Pérez, ACS Obras y Proyectos, SA, fos més intensa del que havia estat fins ara. Doncs bé, a una setmana de les eleccions s'anunciava que la primera infraestructura –una autovia a la zona mallorquina de Lluçmajor fins a s'Arenal, a la badia de Palma– havia estat adjudicada a una UTE (unió temporal d'empreses) en la qual hi ha l'ACS de Pérez.

La presència del president del Madrid a Balears no es limita a la legítima penetració empresarial. Té un vessant social relacionat amb l'amistat que l'uneix a Matas. L'estreta relació entre Pérez i Matas es va fer evident quan Florentino casà la seva filla, l'octubre passat, a Madrid, i a la llista de selectes convidats apareixia el president illenc. No és només un detall protocol·lari o de coneixença social. És amistat, refermada també per la unió amical entre les respectives esposes.

D'altra banda, en els últims anys les Balears s'ha anat convertint en un dels escenaris preferits del que podríem anomenar com la "cort" social, política, mediàtica i empresarial del poder conservador a Madrid. Ha estat Matas, després del seu pas pel Ministeri de Medi Ambient (2000-2003), qui ha canalitzat aquest desembarcament, que en part ja havia iniciat gràcies a l'amistat amb Eduardo Zaplana durant la primera presidència (1996-1999). El cim d'aquestes trobades d'estètica, ideologia, política i món empresarial i mediàtic conservador es produïen durant els estius, a les vacances, amb una prèvia a la primavera: una mena de jornades entorn d'un

torneig —és clar— de pàdel, en el qual participen *la crème de la crème* de la més distingida societat conservadora madrilenya. Se celebra en el club de golf de Pula (Son Cervera). Enguany, a començament d'abril, està prevista —en principi es manté a pesar de l'hecatombe— l'assistència, entre d'altres, de Javier Arenas, els periodistes Luis Herre-ro i Pedro J. Ramírez, Florentino Pérez i, naturalment, Eduardo Zaplana i Jaume Matas oficiant d'amfitrió. Tot plegat conforma —o conformava— el símbol més ostentós del poder conservador de l'eix Madrid-Balears, una mescla del món polític, social, empresarial, mediàtic i ideològic de l'Espanya d'Aznar i de les Balears de Matas. Una unió sòlida i orgullosa... que rebentà el diumenge dia 14 de març. Tot el món que fins aleshores era quasi idíl·lic ja no existeix.

Enfrontament. Es mantingui o no a Balears aquest reflex social i lúdic del conservadorisme, el que és segur és que el paraigua del poder a Madrid no existirà. És una realitat política dura, molt dura, per al Govern balear. Les complicacions personals, les amistats i les connexions polítiques a Madrid que Matas conreava, i que la presència de dirigents del PP en els actes referits constatava públicament, han desaparegut. On hi havia tracte d'amistat ara hi ha dura política enfront de l'adversari.

I l'exemple més clar del desastre que han suposat les eleccions per a l'executiu de Matas és la política d'infraestructures, un eix fonamental per al president illenc. Des de la mateixa nit del 25 de maig, quan guanyà per majoria absoluta, ha estat el nord de la seva actuació. Sempre deixant entendre —les seves amistats mediàtiques treballaven per explicar-ho— que el gran valor polític que representava el president es basava en la seva "agenda" madrilenya, que quedava clara amb els actes socials a les Illes, que li obrien totes les portes del Govern central per aconseguir el finançament per a totes les obres que havia decidit construir. Un valor que es multiplicaria fins a l'infinit quan l'amic Mariano Rajoy —que, per cert, participà l'agost passat en un creuer per aigües

Francesc Antich, líder del PSIB, ha sortit reforçat d'aquestes eleccions. En canvi, el president balear, Jaume Matas, del PP, haurà d'aprendre a governar les Illes sense el suport de Madrid.

balears amb Zaplana i Matas— fos president de l'executiu a Madrid. Però l'amic Mariano ja no serà president. La conseqüència pràctica d'aquesta amarga realitat, pel que fa a l'estimada política d'infraestructures del president illenc, no va tardar ni dos dies a sortir a la llum.

El dimarts, dia 15, el secretari general del PSOE balear, i immediat diputat al Congrés, Francesc Antich, convocava una conferència de premsa per, implícitament, erigir-se en una mena d'interlocutor entre el futur Govern de Zapatero i les necessitats de Balears. Així, anunciava que el símbol de tota la política d'infraestructures del Govern balear, l'autopista entre Inca i Manacor (Mallorca), no tenia el finançament signat i com que, a més, el projecte tampoc no reuneix, al seu parer, els requisits suficients que donin garanties ambientals, l'executiu de Madrid no el pagarà. O sigui, que no es farà. La resposta del Govern illenc no es va fer esperar. Minuts després la consellera d'Obres Públiques, Mabel Cabrer, acusava Antich "d'amenaçar el Govern de tots els ciutadans de Balears" amb l'ofegament financer. El mateix president Matas intervenia en la polèmica suscitada al cap d'unes poques hores: "Negociaré el finançament de les carreteres, però no

quines s'han de fer", perquè la "capacitat de decidir" no és de Madrid, sinó del seu Govern.

Sembla clar que les tornes han canviat. L'idíl·lic conservador entre Madrid i Balears ja és passat. Ha tornat l'enfrontament tradicional. Les Balears, històricament, quasi sempre han estat de color polític contrari al de Madrid. Així va ser durant els anys dels presidents illencs Gabriel Canellas (1983-1995) i Cristòfol Soler (1995-1996) que tenien enfront, a Madrid, Felipe González (1982-1996), al qual acusaven d'ofegament.

Així també va ser amb el president Francesc Antich (1999-2003), que va tenir a Madrid un Govern Aznar (1996-2004) al qual, igualment, criticava per no voler invertir gens a les Illes. Només el parèntesis de Jaume Matas (1996-1999) va posar sintonia amb el Govern estatal. Ara, quan Matas es pensava tenir una mena de paradís pels pròxims anys, gràcies als seus contactes personals amb el que es considerava segur Govern de Mariano Rajoy, la realitat provocada pel 14 de març representa el retorn a la dinàmica habitual. A l'enfrontament per les inversions, com ha quedat clar amb la primera polèmica pel finançament de les carreteres.

Miquel Payeras